tíðindablaðið sosialurin

FRÆLSI – JAVNAÐUR – BRØÐRALAG

66. ÁRGANGUR

Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyritøksstjóri: Kristjan Dahl
Ljósmyndari: Kalmar Lindenskov

Blaðfólk: Randi Jacobsen - Dagny Joensen - Tórfinn Smith - Hilmar Jan Hansen - Justinus Eidesgaard

Útgevari: P/f Sosialurin
Uppsetting: P/f Sosialurin
Prent: P/f Pressan 1981

Bústaður: Argjavegi 20, Argjum
Telefon: 11820

Postadr.: Postsmoga 76, 110 Tórshavn
Telefax: 14720

Føroya Oljuídnaður í gongd

Í hesum døgum er ein spildurnýggjur føroyskur felagsskapur farin til verk. Talan er um Føroya Oljuídnað, sum er ætlað sum ein stigtakari og samskipari av tiltøkum, sum hava tilknýti til eina komandi oljuvinnu her á landi og eisini verandi oljuvinnu aðrastaðni. Føroya Oljuídnaður skal virka sum forum fyri øll við áhuga fyri oljuvinnu og verða við til at menna okkara vitan innan hetta økið. Samtakið skal nú til at korleggja og skráseta alt tað, sum vit kunnu bjóða eini framtíðar oljuvinnu og savna hesa vitan á einum stað. Her verður hugsa um bæði framleiðslu, tænstuveiting, vitan, arbeiðsmegi, havnahenleikar, infrastruktur ostr.

Á tíðinafundi í gjár vístu stigtakararnir á, hvussu týdningarmikið fyri ikki at siga lívsneyðugt tað er nú beinanvegin at fyrireika seg til oljuvinnuna. Hóast tað er rætt at leggja eina slíka vinnu væl til rættis frá byrjan, so má hetta ikki gera, at vinnan ikki sleppur í gongd innan rímuliga tíð. Stigtakararnir halda tað vera stórt spell, at vinnulívið ikki er umboðað í oljuráðleggingarnevndini, sum landsstýrið setti herfyri at koma við einum tilmæli um eina framtíðar oljuvinnu. Her hevur ein av limunum í nevndini úttalað seg til Sosialin, at nevndin í hesum mánaðinum fer at seta seg í samband við vinnulívið.

NÝGGI oljufelagsskapurin kemur tí væl við hjá teimum, sum halda, at vit eiga at skunda undir eina oljuvinnu umframt at útbúgva fólk til oljuvinnu í øðrum londum. Tað er gott, at vinnan nú tekur seg saman og samskipar teir mongu partarnar av samfelagnum, sum kunnu hugsast at hava nakað við eina oljuvinnu at gera. Ein trupulleiki hjá myndugleikunum at taka vinnulívið við í oljuráðleggingarnevndini er sjálvt, hvør tá skal umboða vinnulívið, tí vinnulívið er so nógv. Tað fevnir um nærum allar hugsandi partar av samfelagnum frá arbeiðarum til arbeiðsgevarar.

TAÐ er tí í tøkum tíma, at stig verður tikið til at sameina og samskipa allar partar av samfelagnum við eini olju vinnu fyri eygað. Tað er at vóna, at felagsskapurin og myndugleikarnir fáa eitt gott samstarv og vóna vit eisini, at oljuráðleggingarnevndin fer at taka nýggja felagsskapin við upp á ráð og tað ongantíð ov skjótt. Er ætlanin at henda nevndin skal halda fram við arbeiði sínum - eisini eftir, at hon hevur latið landsstýrinum sítt tilmæli, so eiga myndugleikarnir at umhugsa, hvussu vinnan møguliga skal verða umboðað í nevndini. Og her er kann ein so seta spurningin, um Føroya Oljuídnaður, sum ikki er eitt vanligt felag við vinningi fyri eygað, men meira ein breiður áhugafelagsskapur, skal hava eitt umboð í oljuráðleggingarnevndini, nú hon skal til at arbeiða við meira ítøkiligum spurningum við eini møguligari oljuvinnu fyri eygað!

SKULU vit í gongd við eini oljuvinnu her á landi, so er tað sera umráðandi, at vit leggja hesa sera væl til rættis - og helst læra av mistøkunum, sum aðrir hava gjørt - tó vitandi um, einki land er eins og tí mugu vit eisini gera okkara egnu royndir. Neyvan eru tó mong, sum í hesi tíð, eru ímóti eini oljuvinnu her á landi, tá hugsað verður um, at okkum tørvar arbeiðspláss og fremmant gjald oyra. Men júst tí at ein oljuvinna kann hava stórt árin á okkum sum lítið oyggjasamfelag eiga vit - og hetta er eisini ein av uppgávunum hjá oljuráðleggingarnevndini - at gera eitt gott og neyvt fyrireikingararbeiði. Hetta eru øll samd um. Ósemjan er spurningurin um, hvussu skjótt vit skulu fara fram. Her finnast tey, sum halda, at vit eiga ikki at leypa framav og uppgeara ein útvikling - og tey, sum halda, at nú fiskivinnan ikki kann breyðføða okkum øll, so eiga vit at skunda undir øll alternativ og her kemur oljan so inn sum eitt tað fyrsta og mest ítøkiliga. Hetta er tó í stóran mun treytað av, um olja finst. Men tað er greitt, at tað liggja mong arbeiðspláss í tí at leita eftir oljuni. Og tað er her, at Føroya Oljuídnaðurin kemur inn í myndina, lutvíst sum ein lobbyfelagsskapur yvirfyri myndugleikunum og sum tað samskipandi liðið innan tey ymsu samfelagsøkini.

Á tíðindafundinum í gjár kom fram eitt greitt ynski um, at okkara politikarar og her er tað so serliga landsstýrið við løgmanni á odda, kemur við fleiri positivum signalum til umheimin um, at vit eru í gongd og at vit taka spurningum um eina komandi oljuvinnu í størsta álvara.

EITT, sum annars undrar okkum, sum dag og dagliga arbeiða í fjølmiðlunum, er tann manglandi áhugi millum manna fyri at debatera - umrøða - allan henda spurningin. Ein skuldi trúð, at ein oljuvinna fekk fólk, tað veri seg bæði politikarar og onnur, at komið fram við sínum egnu hugsanum - hugsanum fyri og ímóti eini slíkari vinnu ol. Men her mugu vit tíanverri ásanna, at føroyingurin hevur ikki hug, tímir ella dugir ikki at vera við í einum almennum orðaskifti. Tá onkur kemur fram við síni hugsan, eru tað sum oftast teir somu Tordenskjoldsoldátarnir.

VIT hava, at fólk hava skyldu til at røkja tað demokrati, sum okkum er givið. Hetta ger tey best við at vera við í orðaskiftinum so ella so. Bløðini standa opin til at brúka og við sínum 5 útgávum um vikuna er Tíðindablaðið Sosialurin eitt sera gott forum fyri einum slíkum orðaskifti og fara vit enn einaferð at heita á lesararnar um at brúka blaðið. Kunnu vit sum blað vera við til at formidla nógvar ymiskar meiningar tá hava vit røkt ein týðandi part av okkara ábyrgd tað er at geva út bløð. Tað hevur annars verið skotið okkum á teimum sokallaðu politisku bløðunum í skógvarnar, at júst hesi bløð eru ein forðing fyri einum mennandi orðaskifti. Hetta meta vit at vera ein ov bílig umbering. Tað er ikki rætt at seta líkheitstekin við ta politisku pressuna fyrr og so bløðini í dag. Bløðini í dag er minni politiskt og við at koma út á gøtuni heilar fimm ferðir um vikuna, ber til hjá fólki, at siga sína hugsan eins ofta. Vit kunnu bert staðfesta , at tað er torført at fáa føroyingar at brúka bløðini til eitt orðaskifti.

LAT tað verður endurtikið her, at Sosialurin við síni fimmdaga útgávu bjóðar fólki til at luttaka í almenna orðaskiftinum. Og nú tosað verður um at leggja lunndar undir eina oljuvinnu hevði tað verið kærkomið at fingið innlegg frá lesarum um, hvat teir halda um hetta stóra málið. Vit skulu so royna at gera okkara fyri at upplýsa um, hvat hendir á økinum og fara vit - so skjótt álitið kemur frá oljuráðleggingarnevndini - at greiða lesarunum frá, hvat har stendur. Júst hetta álitið kann fáa sera stóran týdning fyri framtíðina hjá okkum øllum. Tí tit lesarar - brúkið blaðið.

Oljuvinnan krevur dygga fyrireiking

Ein av stigtakarunum, Magni Arge. Mynd kalmar

Møgulig oljuvinna í Føroyum krevur, at føroyskar vinnulívsfyritøkur longu nú skulu brynja seg til at taka við avbjóðingum, sum kunnu koma, fyri at landið alt skal fáa mest møguligt gagn av tílíkari vinnu sigur "Føroya Oljuídnaður" í tíðindaskrivi. Lesið eisini grein á síðu 22.

Oljuvinnan setur stór krøv til fyritøkur, sum hon samstarvar við, og tað tekur tíð at laga seg til hetta fyri okkum annars ókenda fyritaksemi.

Grundleggjandi er tað tí eitt krav til vinnuna í Føroyum, at hon kunnar seg og lagar seg til hesi krøvini, men hetta er í sjálvum sær ikki nóg mikið, tí tað er eisini neyðugt hjá føroyskum vinnulívi at gera vart við sínar dygdir yvirfyri oljuídnaðinum.

Fyri at fremja føroyska luttøku í møguligari komandi oljuvinnu hava fleiri føroysk vinnulívsfólk og fyritøkur peikað á, at tað er best at samskipa føroysk vinnulig áhugamál innan oljuídnaðin í felagsskapi.

Tí hava fleiri yrkisfeløg – Føroya Arbeiðsgevarafelag, Føroya Handverksmeistarafelag, Føroya Verkfrøðingafelag, Føroya Handverkarafelag og Maskinmeistarafelagið – saman við øðrum tikið stig til at stovna Føroya Oljuídna.

Føroya Oljuídnaður skal virka sum forum fyri øll við áhuga fyri oljuvinnu og verða við til at menna okkara vitan innan hetta økið

Eitt nú kann felagið fáa í lag vitjanir, skeiðvirksemi ella onnur kunnandi tiltøk um oljuvinnuna.

Tá oljuvinnan nærkast, er eisini neyðugt at hava gott samband við oljumiðdeplarnar, og serliga er Aberdeen áhugaverdur fyri føroyingar, tí roknast kann við, at ein framtíðar oljuvinna her á landi í stóran mun fer at brúka henda depilin sum útgangsstøði. Tí fer Føroya Oljuídnaður eisini at virka fyri, at vit fáa beinleiðis umboðsstovu í Aberdeen at røkja áhugamál hjá føroyskum vinnulívi har.

Felagsskapurin fer eisini

Framhald á síðu 5

Framhald av síðu 2

at leggja dent á, at fáa fyritøkur og einstaklingar beinleiðis inn í verandi oljuvinnu ymsastaðni. Eitt nú um borð á seismiskum skipum, í sambandi við dataviðgerð og arbeiði á boripallum.

Samtakið skal eisini kortleggja alt tað, sum Føroyar og føroyingar kunnu bjóða einari framtíðar oljuvinnu, og savna hesa vitan á einum stað. Tað veri seg innan framleiðslu, tænastuveiting, vitan, arbeiðsmegi, havnahentleikar, infrastruktur o.s.fr.

Í løtuni eru bert tvey skipað organ, sum fáast við fyrireytir fyri føroyskum oljuídnaði. Hetta eru samráðingarnevndin, sum tingast við bretar um marknaðarspurningin og oljuráðleggingarnevndin, sum í fjøru skal leggja fram alt til landsstýrið um, hvussu farast skal fram í sambandi við oljuleiting í Føroyum.

Vinnulívið er ikki umboðað í nøkrum av hesum nevndum og myndugleikarnir hava heldur ikki tikið vinnulívið við upp á ráð um vinnuligar spurningar í hesum sambandi.

Men skulu Føroyar fáa mest møguligt gagn burtur úr komandi oljuvinnu, er neyðugt at vinnan fær mest møguligt virksemi og flest møgulig arbeiðspláss til Føroyar. Tí vil Føroya Oljuídnaður virka fyri áhugamálunum hjá føroyskum vinnulívi mótvegis løgtingi, landsstýri og øðrum stovnum og nevndum, ið hava ávirkan á framtíðar oljupolitikkin.

Samtakið ásannar eisini, at tað er neyðugt, at øll átøk í Føroyum verða samskipað, og skal tí virka í góðum samstarvsanda við politisku myndugleikar og umsiting.

Fyritøkur, felagsskapir, einstaklingar og kommunur, sum hava áhuga fyri hesum tiltakinum, kunnu venda sær til skrivstovuna hjá Føroya Oljuídnaði, har oyðublað til skráseting í oljuvinnuskránni fæst.

Skrivstovan er í R. C. Effersøesgøtu 30, Postboks 179, 110 Tórshavn, tlf 11864, fax 17278.

Føroya Oljuídnaður

LANDSINS BÍLIGASTU DEKK

155x13
einans 300,-

Goodyear
Bridgestone
& Firestone
einans 500,-

Sent verður um alt landið

Jákup Sofus Kjærbo
Tlf. 75105

Glasfípur
vatnbrunnar
og
septictangar
Best og bíligast frá

AQUA PLAST
á Signabø - Tlf. 21300

MOTOROLA
450
900
MHZ
NMT

FARTELEFONIR
Storno
Handan Á 6 - Torshavn
Tlf. 14414 - Fax 18045

Ferðslan kostaði 17 ára gomlum lívið

Ein ferðsluvanlukka kostaði sunnumorgunin um 8 tíðina einum 17 ára gomlum drongi lívið, tá hann við nógvari ferð í bili rendi á ein buss á landsvegnum í Rókalandi, omanfyri Flaghellu.

Drongurin doyði á staðnum av løstunum, hann fekk.

Bussurin koyrdi millum Runavík og Toftir og var á veg at koyra leið 440, tá hann varð árendur av bilinum, ið tann 17 ára gamli koyrdi.

Ferðin var sera nógv, og bilurin kom yvir í skeiva vegsíðu, har hann rendi beint á bussin.

Persónbilurin, ein Talbot, fór sera illa av stoytinum og gjørdist vrak, meðan bussurin fekk nakað av skaða frammanvinstramegin og aftur við síðuni.

Tann bert 17 ára gamli drongurin, ið er ættaður av Eysturoy, búði til fosturs hjá einum fólkum í Rituvík.

Hann var einsamallur í bilinum, og somuleiðis var bussførarin einsamallur í bussinum.

Myndina omanfyri tók myndamaður okkara á Bileftirlitinum, í Ferrapartin í gjár, har bilurin stóð innpakkaður.

hj.

Vilja hava fund aftur

- Eg haldi fundurin var góður. Fólk spurdu nógv, og tey høvdu rætt í nógvum av atfinningunum, sigur Mikkjal Sørensen, løgtingsmaður, um fundin í Porkeris skúla leygarkvøldið

Tað var ódnarveður leygarkvøldið, landnyrðingur, og vindmegi 30 varð máld á Akrabergi. Nøkur hava óivað ikki hættað sær heimanífrá orsakað av veðrinum, men tað vóru kortini umleið 80 fólk á fundinum hjá javnaðarfeløgunum í oynni í Porkeris skúla, har teir tríggjar javnaðartingmenninir Mikkjal Sørensen, Sverri Midjord og Henrik Old og landsstýrismenninir Jóannes Eidesgaard og Tummas Arabo vóru við.

Politikararnir fingu fyrst orðið allir, og teir tosaðu um støðuna í landinum, um gongdina og útlitini. Síðan var steðgur, og aftaná var høvi at seta spurningar.

Nógvir spurningar

Og dúgliga varð spurt. Bæði um landsmál og meira lokal mál.

Ikki óvæntað varð nógv tosað um vinnuskiftini í Suðuroyar sunnaru helvt, har arbeiðsloysið er sera stórt. Polarfrost í Vági liggur stilt, fiskivirkið í Porkeri liggur stilt, og framtíðin er heldur óviss fyri smoltstøð og alibrúkunum. Fólk tosaðu um ætlanina at niðurskriva skuldina í flakavirkjunum, og nógv varð sagt um Arbeiðsloysisskipanina, sum nú móttroknar fríttíðarlønina. Politikararnir høvdu ilt við at svara, hvussu verður við ætlanini um at fólk skulu kunna setast í arbeiði aftur fyri arbeiðsloysispengarnar. Lógin er júst samtykt, og tað verður stýrið fyri skipanina, ið skal gera nærri reglur um hetta.

Syndarliga støðan hjá fiskiflotanum var eisini til umrøðu, nú fiskiskapurin svíkur.

Nógv ymisk mál

Tosað varð eisini um fólkapensiónir og skatt. Broyting er gjørd, soleiðis at skattur ikki skal gjaldast av grundupphæddini í fólkapensiónini, í teimum kommunum, har skattaprosentið ikki er farið upp um 20 ella har á leið.

Ferðasambandið millum Suðuroyna og meginøkið varð eisini til umrøðu. Fólk eru so misnøgd við, at ferðatalið er skert so nógv.

- Tað komu nakrar atfinningar, men tað var sunnur kritikkur, og eg haldi, at fólk høvdu rætt í nógvum av sínum atfinningum, sigur Mikkjal Sørensen, tingmaður.

Hann er væl nøgdur við fundin. Tað bendir ikki á, at fólk eru líkasæl við, hvat politikarar siga og gera, tá so stór manntjøld kemur á fund, og tað tóktist eisini, sum fólk vóru nøgd við nýggju samgonguna, og at fólk skilja betur nú, hvussu álvarslig støðan er.

Einki ítøkiligt kom burturúr, men tað varð nevnt aftur og aftur, og nú ræður fram um alt um at útvega fólkinum arbeiði.

- Fólk vóru fegin um henda fundin og ynskti vóru framum um at hava eitt sama slag fund aftur til heystar, sigur Mikkjal Sørensen.

randi

Mikkjal Sørensen var ein av javnaðartingmonnunum á fundinum í Porkeri leygarkvøldið